

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2018

Hovedredningscentralene

10.1.2018

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Hovedutfordringer	2
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2018	3
3.1.	Øvrige rapportering og informasjon	7
3.1.1.	Internasjonalt arbeid	7
3.2.	Saker fra Riksrevisjonen.....	8
3.3.	Internkontroll og risikovurderinger	8
3.4.	Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet.....	9
3.4.1.	Samfunnssikkerhet- og beredskap	9
3.4.2.	Oppfølging av IKT	9
3.4.2.1.	Tjenesteutsetting av IKT-tjenester	9
3.4.2.2.	Oppfølging av utvikling og drift	9
3.4.3.	Innføring av ny personvernforordning	10
3.5.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	10
3.5.1.	Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	10
4.	Styringsdialog og rapportering i 2018	10
4.1.	Styringsdialogen.....	11
5.	Budsjettrammen og fullmakter for 2018	11
	Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet.....	12

1. INNLEDNING

Det vises til Prop. 1 S (2017–2018) fra Justis- og beredskapsdepartementet, og Budsjettinnst. 6 S (2017-2018). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 11. desember 2017 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2018, jf. Økonomireglementet § 7 og «Bestemmelser om økonomistyring i staten» punkt 1.4.

Det er utarbeidet mål for justis- og beredskapssektoren, innenfor områdene straffesakskjeden, asylkjeden og samfunnssikkerhet- og beredskapskjeden. Målene er endringsmål som ble fastsatt på bakgrunn av politiske ambisjoner og utfordringer og de skal gi gjenfinnbare effekter for samfunnet og brukerne. Målene videreføres i 2018.

Med utgangspunkt i målene som er satt under samfunnssikkerhetskjeden i Prop. 1 S (2017-2018) og de hovedutfordringene som er særlig relevante for hovedredningssentralene (HRS), følger tildelingsbrevet for HRS for 2018. De mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av HRS i 2018.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver HRS skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten til HRS videreføres innenfor de føringer som følger av HRS sine økonomiinstruks, samt øvrig gjeldende regelverk og organisasjonsplan.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at HRS har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige avvik i forhold til HRS sine oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, jf. pkt. 2.3.2 i «Bestemmelser om Økonomistyring i staten».

2. HOVEDUTFORDRINGER

Hovedredningssentralene leder og koordinerer alle typer redningsaksjoner (land-, sjø- og luftredningstjeneste). Dette skjer enten direkte fra Hovedredningssentralen Nord-Norge eller Hovedredningssentralen Sør-Norge eller gjennom oppdrag til underlagte lokale redningssentraler. Redningstjeneste er offentlig organisert øyeblikkelig innsats fra flere samvirkepartnere for å redde mennesker fra død eller skade som følge av akutte ulykker eller faresituasjoner, og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede organer eller ved særskilte tiltak. Hovedredningssentralene har også et særskilt pådriveransvar for å vedlikeholde og videreutvikle samvirket innen redningstjenesten mellom hendelsene.

Justis- og beredskapsdepartementet vil i budsjettåret 2018 be HRS ha ekstra oppmerksomhet om følgende:

- Løpende vurdere kostnadsutviklingen og sikre god økonomistyring gjennom året. HRS må planlegge for rekruttering av nye redningsledere som erstatning for de som når pensjonsalder.
- Utvikling i antall hendelser og kompleksiteten i hendelsene og hvilke konsekvenser det kan ha for budsjettammen.
- Løpende oppdatering/informasjon om arbeidet overfor samvirkepartene (samvirkeoppdraget), bl.a. om øvelser.
- Videre utvikling av regnskapfunksjonen, jf. brev av 28. november 2017.

HRS skal i sin rapportering til departementet omtale antatt effekt HRS sine aktiviteter og resultater har hatt på målene.

3. MÅL, STYRINGSPARAMETERE OG OPPDRAG FOR 2018

Justis- og beredskapssektoren har følgende målbilde for samfunnssikkerhetskjeden i 2018:

- Kunnskapsbasert forebygging
- Redusere sårbarhet i samfunnet
- Styrke samhandling i beredskap og krisehåndtering
- Bedre ledelse og styrket ledelseskultur

På bakgrunn av målene for samfunnssikkerhetskjeden og HRS sine overordnede utfordringer, setter departementet følgende mål, styringsparametre og oppgaver for HRS i 2018:

1. Bedre ledelse og styrket ledelseskultur
2. Styrke samhandling i beredskap og krisehåndtering

MÅL:	Bedre ledelse og styrket ledelseskultur
Rapportering:	Tertial
<p>Beskrivelse:</p> <p>Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige, frivillige og private aktører under ledelse av en av de to hovedredningssentralene eller underordnede lokale redningssentraler (LRS). HRS er tildelt et spesielt pådriveransvar for vedlikehold og videreutvikling av samvirke innen redningstjenesten etter kgl. res. av 19. juni 2015 om organisasjonsplan for redningstjenesten.</p> <p>Et godt samspill mellom private og offentlige samvirkeaktører er viktig for koordinering og ledelse i operasjonsrommet, for å redde mennesker fra død eller skade. God rolle- og ansvarsforståelse er en forutsetning for å kunne identifisere eget ansvar og samhandle</p>	

godt med andre aktører. Hovedredningssentralenes koordinerende ledelsesrolle før, under og etter en hendelse skal gi merverdi for utøvelse av redningstjenesten.

STYRINGSPARAMETER 1:	Styrket samordning ved HRS S-N og HRS N-N
Rapportering:	<i>Tertial</i>
Formål/hensikt: Det er viktig at samordningen ved hovedredningssentralene er så optimal som mulig. Det skal tilstrebes stor grad av samordning internt i hver av HRSene og mellom dem. Dette styringsparametret må sees i sammenheng med styringsparameteret under målet »Styrket samhandling og beredskap».	
HRS skal gi en kvalitativ vurdering av den operative ledelsen og samordning av redningsaksjoner som HRS koordinerer eller leder. Resultatkrav/ambisjonsnivå: <ul style="list-style-type: none"> Operativ samhandling skal fungere effektivt under redningsoperasjoner for å redde mennesker fra død eller skade. HRS skal rapportere om utviklingstrekk og omtale konsekvenser, bl.a. knyttet til redningsressurser, som kan bidra til å svekke/styrke beredskapen. 	

OPPGAVE 1:	HRS skal bistå JD i planlegging og gjennomføring av status/tilstandsvurdering som skal utvikles om redningstjenesten.
Rapportering:	Det vil bli lagt en egen tidsplan for arbeidet
Formål/hensikt: En metodisk valid status/tilstandsvurdering krever et godt analytisk rammeverk, datainnsamling og analyse. HRS skal bistå JD i arbeidet på området.	
Beskrivelse: JD skal i 2018 utarbeide en status/tilstandsvurdering på området «redningstjeneste» til Prop 1 S (2018-2019). Arbeidet forutsetter et metodisk utviklingsarbeid samt vurdering av hvilke data som bør benyttes og eventuelt innsamling av supplerende data.	

STATISTIKK/ TILLEGGSINFORMASJON		Rapporteringsfrekvens
S 1	Statistikk over antall hendelser, for hver sentral og samlet.	Tertialvis

STATISTIKK/ TILLEGGSINFORMASJON		Rapporteringsfrekvens
S 2	HRS skal rapportere hvor mange ganger en av redningssentralene har måttet be om bistand fra den andre.	Tertialvis

MÅL:	STYRKET SAMHANDLING OG BEREDSKAP
Rapportering:	Tertial
<p>Beskrivelse:</p> <p>Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle og pådriveransvar for samfunnssikkerhet og beredskap innebærer å sikre et koordinert og helhetlig arbeid på tvers av sektorgrensene. HRS skal understøtte samordningsrollen gjennom koordinering og samhandling med samvirkeaktørene. Redningstjenesten utøves som et samvirke mellom offentlige organer, frivillige organisasjoner, private virksomheter og personer. Alle offentlige organer som har kapasitet, informasjon eller kompetanse egnet for redningsformål, plikter å bidra i redningstjenesten med til enhver tid tilgjengelige kapasiteter, kompetanse og fullmakter. Samvirkeprinsippet innebærer at alle aktører har et selvstendig ansvar for å sikre best mulig samvirke både i det forberedende arbeidet og under redningsaksjoner.</p>	

STYRINGSPARAMETER 2:	Styrket samvirke
Rapportering:	Tertial
<p>Formålet er økt kvalitet på samvirke i redningstjenesten. Redningstjenesten har som overordnet mål å redde mennesker fra død eller skade i akutte fare- eller ulykkessituasjoner.</p> <p>HRS skal være et samvirke- og koordineringsorgan som drives slik at HRS effektivt og kvalitetsmessig sikrer samfunnets behov for samordning og koordinering av redningsinnsats fra forskjellige ressurser.</p> <p>Ambisjonen er å videreutvikle HRS' pådriverrolle i samvirke og derigjennom øke effekten for å oppnå forsvarlig kvalitet i den samvirkende redningstjenesten. Å styrke samvirke betyr i denne sammenhengen både å gjennomføre tilsyn og å bidra på ulike arenaer for å informere om HRS sine oppgaver.</p> <p>LRS skal ha oppdatert planverk, være øvet og koordinert slik at de på best mulig måte kan håndtere ekstraordinære situasjoner som medfører fare for liv og helse.</p> <p>HRS skal rapportere eventuelle alvorlige avvik knyttet til SAR-samarbeidet mellom HRS og LRS.</p> <p>HRS skal ivareta systematisk erfaringsoverføring mellom HRS og LRS gjennom øvelser, tilsyn og årlige erfaringsseminarer, herunder rapportere forbedringspunkter og omtale hvordan avdekkede forbedringsområder er rapportert og fulgt opp.</p> <p>HRS skal rapportere deltakelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av relevante øvelser i 2017 og gi en vurdering av hvilke forbedringer som er oppnådd.</p> <p>Resultatkrav: HRS skal bidra til styrking av den samvirkende redningstjenesten.</p>	

OPPGAVE: 2	Føre tilsyn med LRS
Rapportering:	Årsrapport
Formål/hensikt: HRS skal gjennom tilsyn med LRS bidra til mer effektiv ledelse og koordinering av redningsaksjoner, samt bidra til økt kunnskap om roller, ansvar og myndighet i LRS og redningstjenesten generelt.	
Beskrivelse: Tilsynet skal avdekke evt utfordringer for LRSene knyttet til samvirke, koordinering, rolleavklaring og samtredning mellom aktørene innen redningstjenesten.	

OPPGAVE: 3	Bistå i forberedelsene til innføringen av nye redningshelikoptre
Rapportering:	Årsrapport
Formål/hensikt: Sikre hensiktsmessig samvirke og utnyttelse av nye redningshelikoptre.	
Beskrivelse: HRS skal, i samarbeid med NAWSARH, bistå med forberedelser for bruk av de nye redningshelikoptrene. Omfatter utvikling av operative konsepter, kommunikasjonssystemer, etablering av fagenhet for forvaltning av nye redningshelikopter og andre forhold knyttet til HRS' rolle i tilknytning til redningshelikoptrene.	

OPPGAVE: 4	Gjennomføre redningskonferanse for samvirkeaktører
Rapportering:	Årsrapport
Formål/hensikt: En videreutvikling av samvirke i redningstjenesten krever et systematisk arbeid som blant annet innbefatter oppfølging av funn som synliggjør behov for forbedringer, eller fremheve hendelser som har vært håndtert på en god måte og utgjør eksempler til etterfølgelse. Et godt samvirke innebærer en nær kontakt med utvalgte samvirkepartnere.	
Beskrivelse: HRS skal gjennomføre en redningskonferanse for aktuelle samvirkeaktører knyttet til kvaliteten på samvirket mellom de aktuelle aktørene og HRS	

OPPGAVE: 5	HRS skal lede Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR)
Rapportering:	Årsrapport
Formål/hensikt:	

Nasjonalt Redningsfaglig Råd skal på grunnlag av de overordnede prinsipper og rammer som foreligger for redningstjenesten bidra til, og være en støtte for Justis- og beredskapsdepartementets arbeid for en sikker og formålstjenlig redningstjeneste.

Beskrivelse:

Rådet skal blant annet:

- utveksle erfaringer og informasjon med målsetting om å styrke redningstjenesten og samvirke mellom relevante aktører
- bidra med forslag til en faglig kvalitativ utvikling av redningstjenesten etter anmodning eller på eget initiativ understøtte Justis- og beredskapsdepartementet med råd og informasjon.

3.1. Øvrige rapportering og informasjon

3.1.1. Internasjonalt arbeid

HRS skal bidra til internasjonalt arbeid innenfor søk og redning, herunder følgende organisasjoner:

IMO – International Maritime Organization

ICAO – International Civil Aviation Organization

Cospas – Cosmicheskaya Sistema Poiska Avariynyh Sudov (Space System for the Search of vessels in distress)

Sarsat – Search and Rescue Satellite-Aided Tracking

Cospas/Sarsat – International Satellite System for Search and Rescue (forklaring som benyttes i dag)

EPPR – Emergency Prevention, Preparedness and Response (arbeidsgruppe under Arktisk Råd)

BEAC – Barents Euro Arctic Council

NORDRED – Nordisk Redningstjenestesamarbeid

HRS skal bidra til å videreutvikle internasjonal redningstjeneste, i tråd med internasjonale konvensjoner, planverk og inngåtte bi- og multilaterale avtaler. HRS skal bidra til et godt redningssamarbeid over landegrensene.

HRS Nord-Norge skal ivareta det formelle ansvaret som Norwegian Mission Control Center (NMCC) i det globale systemet for mottak og formidling av signaler fra nødpeilesendere, COSPAS-SARSAT. Herunder ivareta det spesielle ansvaret som NMCC har angående oppfølging av signaler fra nødpeilesendere som er registrert i de nordiske landene inkludert Grønland, samt de baltiske landene (Estland, Litauen og Latvia).

Det legges til grunn at HRS skal ha nødvendig kommunikasjons- og informasjonssystemer for å kunne koordinere innsats i redningstjenesten som forutsatt.

OPPGAVE 6	HRS skal i årsrapporten redegjøre overordnet for det internasjonale arbeidet.
<i>Rapportering:</i>	Årsrapport

3.2. Saker fra Riksrevisjonen

Merknader fra Riksrevisjonen skal ha høy prioritet. HRS skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.

OPPGAVE 7	HRS skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.
<i>Rapportering:</i>	Årsrapport

3.3. Internkontroll og risikovurderinger

Departementet legger til grunn at hovedredningsentralene har en tilfredsstillende intern kontroll, jf. § 14 i Reglement for Økonomistyring. Som ledd i internkontrollen skal hovedredningsentralene identifisere risikofaktorer som kan medvirke til at virksomhetens mål ikke nås. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes innenfor virksomhetens fullmakter. Det skal også gjøres vurderinger av om resterende risiko er akseptabel.

OPPGAVE 8	HRS sin risikovurdering for 2018 oversendes departementet før første etatsstyringsmøte i 2018 og skal være tema i dette møtet. I forbindelse med senere styringsdialoger skal HRS sin risikovurdering oppdateres.
<i>Rapportering:</i>	Før første etatsstyringsmøte i 2018 (22. mars)

<i>RAPPORTERINGSKRAV</i>		<i>Frekvens</i>
<i>R 1</i>	<p>HRS skal gi følgende rapportering om styring og kontroll (kapittel IV i årsrapporten):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overordnet vurdering av kvaliteten på den interne kontrollen. • HRS bes omtale konkrete utfordringer som er avdekket i virksomheten, og hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk for å håndtere utfordringene. • Hvilke tiltak som er satt i verk for å sikre god økonomistyring og overholde budsjettammene. 	Årsrapport

3.4. Fellesføringer fra Justis- og beredskapsdepartementet

3.4.1. Samfunnssikkerhet- og beredskap

OPPGAVE: 9	Funn og læringspunkter fra evalueringer etter øvelser og hendelser innenfor samfunnssikkerhetsområdet skal identifiseres og følges opp.
Rapportering:	Årsrapport
Formål/hensikt: Læring etter øvelser og hendelser innenfor samfunnssikkerhetsområdet er viktig for å bedre evnen til å håndtere fremtidige hendelser.	
Beskrivelse: Hendelser og øvelser skal evalueres, og funn og læringspunkter skal følges opp gjennom en ledelsesforankret vurdering og tiltaksplan. Oppfølging av øvelser og hendelser skal ikke anses som avsluttet før alle punkter i tiltaksplanen er fulgt opp tilfredsstillende. Oppfølgingen skal kunne tilpasses virksomhetens aktiviteter, risikoforhold og størrelse, og gjennomføres i det omfang som er nødvendig for tilfredsstillende oppfølging. Departementet kommer tilbake konkretisering av dette i første etatsstyringsmøte 2018. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap vil utarbeide veiledningsmaterieil for hvordan evaluering av øvelser og hendelser kan ivaretas på en hensiktsmessig måte.	

3.4.2. Oppfølging av IKT

3.4.2.1. Tjenesteutsetting av IKT-tjenester

HRS skal ha et bevisst forhold til nødvendig sikkerhet rundt kritiske IKT-tjenester. HRS har tjenesteutsatt (outsourcet) IKT-tjenester og departementet ber HRS gjennomføre en dokumenterbar risikovurdering av dette. Det vises til «Rapport drift og forvaltning 2018», vedlegg 1).

RAPPORTERINGSKRAV		Frekvens
R 2	Rapportere om IKT-tjenester som er tjenesteutsatt (outsourcet) med tilhørende risiko- og sårbarhetsvurderinger (jf vedlegg 1)	Årsrapport

3.4.2.2. Oppfølging av utvikling og drift

IKT-utviklingen i justissektoren skal gjennomføres i tråd med overordnede fellesføringer for alle IKT relaterte investeringer i staten, jf. Digitaliseringsrundskrivet (H-07/17).

OPPGAVE 10	Virksomheten skal foreslå hvilke IKT-prosjekter det skal rapporteres på til Justis- og beredskapsdepartementet
Rapportering:	Avklares ifm første etatsstyringsmøte i 2018 (se vedlegg 2, «Rapport prosjekt 2018»)

3.4.3. Innføring av ny personvernforordning

OPPGAVE: 11	Innføringen av ny personvernforordning
Rapportering:	Årsrapport
<p>Formål/hensikt:</p> <p>Departementet vil understreke viktigheten av at HRS følger opp EUs nye forordning om behandling av personopplysninger, jf. Digitaliseringsrundskrivet (H-7/17) punkt 1.5: «Virksomhetens IKT-systemer skal bygges i tråd med prinsippene for innebygd personvern, herunder personvernvennlige standardinnstillinger. EUs nye forordning om behandling av personopplysninger (EU 2016/670) trer i kraft i 2018. Virksomheten skal ta hensyn til det kommende regelverket og gjennomføre nødvendige tilpasninger og endringer. Veileder finnes på Datatilsynets nettsider.»</p>	

3.5. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

3.5.1. Fellesføring fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Hovedredningssentralene skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Hovedredningssentralene skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar sikte på å sende ut et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene. Rundskrivet er laget i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet og det planlegges å sende det ut i nær framtid.

4. STYRINGSDIALOG OG RAPPORTERING I 2018

Justis- og beredskapsdepartementet skal rapportere til Stortinget om oppnådde resultater i budsjettproposisjonen for kommende år. Virksomhetens resultatrapportering for 2017 vil danne grunnlag for denne rapporteringen.

Årsrapporten fra underliggende virksomheter skal inneholde seks deler, med følgende benevnelse og rekkefølge.

- I. Leders beretning
- II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- III. Årets aktiviteter og resultater
- IV. Styring og kontroll i virksomheten
- V. Vurdering av framtidsutsikter
- VI. Årsregnskap

Kopi av årsrapporten skal sendes til Riksrevisjonen.

Det vises for øvrig til DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider, www.dfo.no (under Styring/Årsrapport).

Rapporteringsperiodene for 2018 er:

- 1. januar – 30. april
- 1. mai – 31. august
- 1. september – 31. desember

Rapporteringstidspunktene for 2018 er:

- 23. mai for 1. tertial
- 21. september for 2. tertial
- 31. januar for årsrapport.

4.1. Styringsdialogen

Den formelle rapporteringen fra virksomheten til Justis- og beredskapsdepartementet gis i etatsstyringsmøtene og gjennom ordinære rapporteringer.

Det avholdes det to etatsstyringsmøter 22. mars og 25. oktober 2018. Departementet vil komme nærmere tilbake til tidspunkt og agenda.

5. BUDSJETTRAMMEN OG FULLMAKTER FOR 2018

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 11. desember stilles følgende midler til disposisjon for hovedredningssentralene i 2018:

Kap. 455		(i 1000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter, kan overføres	100 500
21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	27 545
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	4 717
Sum		132 762

DELEGERING AV FULLMAKTER I HENHOLD TIL BEVILGNINGSREGLEMENTET

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i Bevilgningsreglementet.

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis imidlertid *virksomheten* fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftinger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringsen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid *virksomheten* fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, og med de begrensninger som følger i teksten under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til tilsvarende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester. Det understrekes at bestemmelsene bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret.

Særskilt om bygge- og leiekontrakter

I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt i kongelig resolusjon den 20. januar 2012, med senere endringer¹, gis det en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og kravene til saksbehandling ved lokalanskaffelser.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter (§ 11, 4. ledd, nr. 1)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride utgiftsbevilgninger. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter.

Virksomheten gis fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på følgende vilkår:

¹ Fra 1. januar 2014 forvaltes saksområdet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter kan overskrides med inntil 2 prosent av bevilgningen mot tilsvarende merinntekter. De aktuelle utgifts- og inntektspostene må høre under utgifts- og inntektskapitler som gjelder samme virksomhet.
- b) Merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen på hver av postene. Overskridelsen må minimum dekkes av merinntekter som rapporteres til bevilgningsregnskapet i samme budsjettår.
- c) Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- d) Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- e) Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke binde opp et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen dersom merinntektene faller bort.

Departementene kan for det enkelte budsjettår søke Finansdepartementet om spesielle fullmakter for enkelte driftsbevilgninger under postene 01 og 21 til å overskride utover 2 prosent av bevilgningen under de aktuelle postene mot tilsvarende merinntekt. Eventuell anmodning om dette fra virksomheten rettes til Justis- og beredskapsdepartementet.

Merknad: Stortinget vedtar årlig en lang rekke merinntektsfullmakter knyttet til driftspostene til etater i justissektoren. Slike fullmakter gjør bruk av dette unntaket overflødig.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2)

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

HRS gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjetterminer. Som en prøveordning for budsjettårene 2017-2019 har Stortinget samtykket i at innsparingsperioden økes til de fem påfølgende budsjettår.

Finansdepartementet har fastsatt nærmere retningslinjer og forutsetninger for adgangen til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål. Det vises til rundskriv R-110 datert 13. januar 2017 pkt. 2.6.

HRS må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til JD om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrides.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin.

Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet. *Virksomheten* sender søknad til JD i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av *virksomheten* før departementet gir beskjed om det gjennom tillegg til tildelingsbrev.